

Raadsvoorstel

Status: Voorbereidend besluitvormend

Agendapunt:	3
Onderwerp:	Vervanging kunstgrasvelden
Datum:	6 september 2022
Portefeuillehouder:	dhr. J.W. Uitslag
Decosnummer:	1482
Informant:	Leo Kortstee l.kortstee@dalfsen.nl (0529) 488346

Voorstel:

1. Burgemeester en wethouders opdracht te geven de kunstgrasvelden bij SV Nieuwleusen en VV Lemelerveld te vervangen;
2. Burgemeester en wethouders opdracht te geven in Nieuwleusen een natuurgrasveld om te zetten in een kunstgrasveld en de voorwaarden over het gezamenlijke gebruik door USV en SV Nieuwleusen in een overeenkomst vast te leggen;
3. Burgemeester en wethouders opdracht te geven het kunstgrasveld bij VV Lemelerveld te verplaatsen naar veld 2, waarbij het huidige kunstgrasveld in 2024 wordt omgebouwd naar natuurgrasveld;
4. Te kiezen voor kunstgrasvelden met natuurlijke infill met kurk+ en bij vervanging van kunstgrasvelden in de toekomst af te zien van de toepassing van microplastics als infill;
5. Voor de realisatie van de vervanging van de kunstgrasvelden, inclusief omzetting natuurgrasveld in een kunstgrasveld in de kern Nieuwleusen en verplaatsing kunstgrasveld bij VV Lemelerveld een extra krediet beschikbaar te stellen van € 629.000; zie begrotingswijziging 003/2023.
6. Een bestemmingsreserve kapitaallasten Vervanging kunstgrasvelden te vormen ad € 1.994.000;
7. De reserve te voeden door een bijdrage van € 1.994.000 vanuit de algemene reserve vrij besteedbaar;
8. De jaarlijkse kapitaallast van € 199.400 te onttrekken aan de bestemmingsreserve (10 jaar

van € 1.994.000);

9. Af te wijken van de financiële verordening art. 9.2. in verband met de te vormen bestemmingsreserve in relatie met de afschrijvingstermijn. Ook af te wijken van de financiële verordening door de afschrijvingstermijn van de toplaag op 10 jaar te stellen.
10. De financiële consequenties voor het aanvullende krediet van € 629.000 en de meerjarige effecten te verwerken in de reguliere P&C Cyclus.

Inleiding:

“Sport en bewegen horen bij een actief en gezond leven. Het is een vliegwiel voor veiligere buurten, betere prestaties op school, betere gezondheid, maar ook voor respect en tolerantie. Het samen doen en beleven vinden we belangrijk in de huidige tijd. Dat vraagt aantrekkelijke en toegankelijke openbare ruimte en goede sportvoorzieningen.” Bovenstaande visie komt uit het Coalitiedocument 2022 – 2026 “Veel te doen in Dalfsen”. Deze visie laat zien waarom de gemeente Dalfsen het belangrijk vindt dat er aandacht is voor bewegen en sporten en de taak die wij als eigenaar van de sportvelden hebben om deze goed te onderhouden. De komende jaren is vervanging van de gemeentelijke (kunstgras) sportvelden, inclusief het semi-waterveld, noodzakelijk. De bedoeling was eerder te komen met een voorstel hoe hiermee om te gaan, maar dit is uitgesteld. Dit omdat de velden in Dalfsen allemaal goedgekeurd zijn en verwachte Europese besluitvorming omtrent mogelijk verbod op toepassing van microplastics, waaronder SBR-infill (rubbergranulaat) vanaf 2028, bij kunstgrasvelden. Bij deze Europese besluitvorming gaat het met name om de relatie tot volksgezondheid en milieu en gericht op de discussie omtrent verspreiding van microplastics. De verwachting was dat eind 2021 besluitvorming hierover zou plaatsvinden. Helaas is dit niet het geval. Nog steeds is onduidelijk wanneer dit zal komen en hoe dat besluit er uit gaat zien. Aangezien duidelijk is dat de eerste drie kunstgrasvelden voor voetbal begin 2023 vervangen moeten worden, kan genoemde Europese besluitvorming niet worden afgewacht. Dit voorstel betreft gevraagde besluitvorming over de vervanging van deze kunstgrasvelden, inclusief omzetting natuurgrasveld in een kunstgrasveld in de kern Nieuwleusen en verplaatsing kunstgrasveld bij VV Lemelerveld. Hiernaast vragen wij ook besluitvorming over de voorgestelde variant op basis waarvan vervanging plaatsvindt en het bij toekomstige vervanging afzien van microplastics als infill. In bijgevoegde Notitie kunstgrasvelden treft u achtergrondinformatie aan over alle te vervangen kunstgrasvelden, met name toegespitst op de te vervangen kunstgrasvelden voor voetbal en inclusief verricht onderzoek door PLANN ingenieurs naar capaciteit en behoefte.

Argumenten:

1.1. Vervanging eerste drie kunstgrasvelden voor voetbal is begin 2023 noodzakelijk

Uit keuringen in 2021 blijkt dat drie velden, de kunstgrasvelden bij SV Nieuwleusen en VV Lemelerveld op de ondergrens zitten. Deze velden worden bij een volgende keuring (begin 2023) afgekeurd. Bij een afkeuring mogen op de betreffende velden geen wedstrijden meer worden gespeeld. Om dit te voorkomen moet dan ook besluitvorming over eventuele vervanging plaatsvinden. Voor alle duidelijkheid: hierbij gaat het om vervanging van de toplaag.

1.2. Vervanging van en door kunstgrasvelden is noodzakelijk

Uit het verrichte onderzoek naar capaciteit en behoefte, toegespitst op kernniveau, blijkt dat in beide kernen vervanging minimaal noodzakelijk is om aan de vereiste capaciteit te voldoen.

2.1 Omzetting natuurgrasveld in een kunstgrasveld in de kern Nieuwleusen is noodzakelijk

In genoemd onderzoek blijkt ook dat er sprake is van een structureel tekort in de kern Nieuwleusen waarbij aanbevolen wordt een natuurgrasveld om te zetten in een kunstgrasveld. Om recht te doen aan dit geconstateerde structurele tekort en gebleken noodzaak is het ook logisch dit advies op te volgen. Het veld is voor zowel USV als SV Nieuwleusen noodzakelijk. We willen hierover met de betrokken verenigingen afspraken maken en in overleg bepalen welk veld het gezamenlijke veld wordt. Rekening houdend met een hogere bijdrage vanuit de Regeling SPUK sport zijn de extra kosten als volgt: extra investeringskosten van € 454.000,-, maar lagere onderhoudskosten van € 7.000,- per jaar in verband met lagere onderhoudskosten van een kunstgrasveld t.o.v. een natuurgrasveld. Hieraan kan worden toegevoegd dat uit dit onderzoek ook blijkt dat in de kern Lemelerveld krapte qua trainingscapaciteit is. Wij sluiten niet uit dat in de toekomst ook hier capaciteitsuitbreiding noodzakelijk is.

2.2 Te stellen voorwaarden

Zoals ook wordt geadviseerd, stellen wij voor hieraan als voorwaarde te verbinden dat het betreffende kunstgrasveld gebruikt moet worden door zowel USV als SV Nieuwleusen. Via duidelijke afspraken vooraf (zoals op welk veld, vrije toegang, eenvoudig bereikbaar, onderhoud en wijze van gebruik) tussen USV en SV Nieuwleusen en akkoord bevonden door uw college te machtigen hierop toe te zien, moet dit zijn geregeld voordat tot aanleg wordt overgegaan.

3.1 Recht doen aan eerdere opmerkingen vanuit uw raad over locatie kunstgrasveld in de kern Lemelerveld

Vanuit uw raad zijn eerder opmerkingen ontvangen rekening te houden met eventuele toekomstige ontwikkelingen, waarbij de huidige locatie van het kunstgrasveld in de kern Lemelerveld niet belemmerend mag zijn. Het meest logische tijdstip is dit te doen door verplaatsing van het kunstgrasveld op het moment dat vervanging plaatsvindt. De meest logische plek is dan verplaatsing van het kunstgrasveld naar veld 2. Bij deze verplaatsing is sprake van twee mogelijkheden, namelijk:

1. verplaatsing naar veld 2, waarbij het huidige kunstgrasveld wordt omgebouwd naar natuurgrasveld.
2. verplaatsing naar veld 2, waarbij het huidige kunstgrasveld later wordt omgebouwd naar natuurgrasveld.

In bijgevoegde bijlage zijn bovenstaande twee mogelijkheden door PLANN ingenieurs vertaald in hierbij behorende investeringen, inclusief de mogelijkheden het kunstgrasveld niet of op een later moment te verplaatsen naar veld 2.

Rekening houdend met begrote kosten voor vervanging van het kunstgrasveld bij VV Lemelerveld en verwachte bijdrage vanuit de Regeling SPUK Sport zijn de extra kosten voor bovenstaande opties: - optie 1: een tekort van € 214.000,- en structureel hogere onderhoudskosten van € 2.000,- per jaar voor het te verplaatsen kunstgrasveld. - optie 2: feitelijk dezelfde kosten als optie 1, alleen vindt ombouw van het huidige kunstgrasveld naar natuurgrasveld later plaats met lagere onderhoudskosten van € 7.000,- per jaar tot gevolg in verband met lagere onderhoudskosten van een kunstgrasveld ten opzichte van een natuurgrasveld.

Latere ombouw geeft ruimte om nog iets te kunnen schuiven met het te realiseren natuurgrasveld. Aangezien de capaciteit behouden blijft en nog circa 2 jaar het huidige kunstgrasveld als trainingsveld kan worden gebruikt en dan vervangen moet worden, stellen wij voor te kiezen voor verplaatsing van het kunstgrasveld naar veld 2, waarbij het huidige kunstgrasveld in 2024 wordt omgebouwd naar natuurgrasveld.

4.1 Bij vervanging in 2023 te kiezen voor natuurlijke infill met kurk+

Met de betrokken voetbalverenigingen zijn gesprekken gevoerd over de te vervangen velden en bezoeken gebracht aan verenigingen met een non infill veld en een veld met natuurlijke infill met kurk+ (kurk met gemalen olijfpitten). Rekening houdend met Europese ontwikkelingen, de voetbaltechnische eigenschappen, de gemeentelijke duurzaamheidsambitie, het kostenaspect en de diverse ontwikkelingen op het gebied van kunstgrasvelden blijkt uit een afsluitend gesprek met de voorzitters van de betrokken verenigingen een duidelijke gezamenlijke voorkeur voor natuurlijke infill met kurk+.

4.2 Geen fundamentele keuzes te maken voor een bepaalde variant

Op dit moment is van alles in ontwikkeling op het gebied van kunstgrasvelden. Niet alleen wet- en regelgeving, maar ook via allerlei (landelijke) pilots die op moment lopen. Zo wordt er (ook landelijk) volop ingezet op het stimuleren van geschikte velden in de vorm van non infill en natuurlijke infill. Gelet hierop is het van belang op dit moment alleen een keuze te maken voor noodzakelijke vervanging en de komende jaren de ontwikkelingen af te wachten en mee te nemen bij noodzakelijke toekomstige vervanging.

4.3 Gezondheidsrisico's en de milieubelasting van SBR-infill

Uit onderzoek blijkt dat het verantwoord is te sporten op deze kunstgrasvelden, maar het heeft de publieke opinie niet mee voor wat betreft de gezondheidsrisico's. Hiernaast is SBR-infill biologisch niet afbreekbaar. Vanuit de gebruikers komen er klachten o.a. over het SBR-infill dat via kleding in kleedkamers, maar ook in wasmachines terecht komt. Mogelijke uitloging (het langzaam oplossen in lucht of in water van stoffen die in vaste vorm gebonden zijn in materialen) van zink naar het grondwater tot nu toe niet is waargenomen. Om mogelijke risico's voor het milieu te voorkomen, trekken we samen met voetbalverenigingen op om risico's voor de omgeving te beperken. Echter verspreiding in het milieu is niet geheel te voorkomen.

4.4 Mogelijk verbod van microplastics

Er wordt Europese wetgeving verwacht waarbij verondersteld wordt dat er in 2022 een besluit wordt genomen om microplastics te verbieden als infill voor de kunstgrasvelden met mogelijke overgangstermijn tot 2028. SBR is aan te merken als een microplastic zodat duidelijk is dat bij dit besluit met genoemde overgangstermijn tussentijds de SBR van de mat moet worden verwijderd. Overigens moet hierbij worden opgemerkt dat dit ook geldt voor de overige microplastics. Voor alle duidelijkheid de Europese besluitvorming en eventueel geldende overgangstermijn is nog niet definitief.

4.5 Duurzaamheidsambitie gemeente Dalfsen

Zoals vermeld in het Coalitiedocument 2022 – 2026 Veel te doen in Dalfsen onder het thema Circulariteit, maar ook in het Beleidsplan duurzaamheid 2017 – 2025 hebben we de ambitie dat we samen met onze inwoners willen blijven werken aan een mooie en schone leefomgeving en streven naar minder afval per persoon oftewel het terugdringen en hergebruik van afval. Onderdeel hiervan vormt het gemeentelijk chemievrij groenbeheer. Aangezien er alternatieven zijn, past bij de gemeentelijke duurzaamheidsambitie niet het gebruik van microplastics als infill bij vervanging van kunstgrasvelden.

Kanttekeningen en risico's

3.1 Risico hogere kosten

Uitstel ombouw van het kunstgrasveld naar natuurgrasveld bij VV Lemelerveld met een jaar heeft als risico stijgende kosten voor realisatie van deze ombouw en ook is de vraag of er dan nog een bijdrage vanuit de Regeling SPUK sport beschikbaar is

4.1 Lagere kosten en goede sporttechnische eigenschappen bij sommige microplastics, met name SBR-infill

Vanuit kostenoverweging eigenschappen is met name SBR-infill nog steeds de meest voor de hand liggende optie. Echter een groot verschil met infill kurk+ is er niet. Ook kan uitkomst van de Europese regelgeving zijn dat gemeenten worden verplicht de velden waar microplastics zijn toegepast binnen een bepaalde termijn te moeten vervangen. In dat geval zal er vervroegd investeringsruimte moeten zijn om deze (extra) vervangingen te kunnen uitvoeren. Ook scoort SBR-infill qua sporttechnische eigenschappen goed. De verwachting is dat spelers meer moeten wennen aan de kortere vezel en andere demping die tegenwoordig bij de huidige generatie kunstgrasvelden wordt toegepast, dus ook bij eventuele aanleg met SBR-infill.

4.2 Dit betreft een principiële keuze

Duidelijk is dat dit een principiële keuze betreft en de vraag is of u deze keuze met de hieraan verbonden consequenties, zoals mogelijk hogere kosten, wilt nemen.

Alternatieven:

2.1 Keuze om in de kern Nieuwleusen geen natuurgrasveld om te zetten in kunstgras

In verband met de gebleken noodzaak is geconstateerd dat vervanging door een kunstgrasveld noodzakelijk is. Ook omzetting van een natuurgrasveld in een hybride veld is geen voldoende oplossing voor het geconstateerde tekort aan capaciteit.

3.1 Kunstgrasveld in de kern Lemelerveld niet te verplaatsen naar veld 2

Gelet op de onzekerheden die er zijn en de nog te maken keuzes kunt u besluiten:

1. het kunstgrasveld te renoveren op de huidige plek en niet te verplaatsen naar veld 2;
2. op dit moment te besluiten te kiezen het kunstgrasveld niet te verplaatsen naar veld 2.

Rekening houdend met begrote kosten voor vervanging van het kunstgrasveld bij VV Lemelerveld en bijdrage vanuit de Regeling SPUK Sport zijn de extra kosten voor bovenstaande opties:

- optie 1: een overschot van € 48.000 - en structureel hogere onderhoudskosten van € 2.000,- per jaar.

- optie 2: extra investeringskosten van € 267.000,- en structureel hoger onderhoudskosten van € 2.000,- per jaar

Bij optie 2. moet worden vermeld dat verplaatsing binnen enkele jaren (maximaal 3 jaar) moet plaatsvinden. Dit aangezien de toplaag anders niet meer opnieuw aan te brengen is.

4.1 Bij toekomstige vervanging opnieuw keuzes willen maken

U kunt ervoor kiezen om alleen bij de huidige besluitvorming af te zien van de toepassing van microplastics als infill.

4.2 Ook kan gekozen worden voor non infill

Nog los van de hogere kosten van de verschillende varianten van non infill, hebben deze nog de status van pilots. Wel is non infill volop in ontwikkeling, ondersteunt de rijksoverheid deze ontwikkeling en zet de markt hier vol op in. De verwachting is dan ook dat non infillvarianten de komende jaren gaan voldoen aan de NOC*NSF-normen en opgenomen worden in de sportvloerenlijst en een serieuze optie worden bij toekomstige vervanging van kunstgrasvelden.

Duurzaamheid:

Kunstgrasvelden met natuurlijke infill met kurk+ passen bij gemeentelijke duurzaamheidsambitie

Bij gebruik van microplastics is hergebruik niet mogelijk. Hiernaast hebben kunstgrasvelden met natuurlijke infill niet het risico van mogelijke verontreiniging. Kunstgrasvelden met natuurlijk infill met kurk+ passen dan ook bij de gemeentelijke duurzaamheidsambitie.

Financiële dekking:

Aanvullend krediet noodzakelijk

a. vervanging twee kunstgrasvelden in 2023 bij SV Nieuwleusen

In de meerjarenbegroting is voor het jaar 2023 rekening gehouden met een investering van € 1.204.000,- (exclusief toe te rekenen apparaatskosten, maar inclusief te verwachten rijksbijdrage op basis van de Regeling SPUK sport) voor de vervanging van drie kunstgrasvelden bij SV Nieuwleusen en VV Lemelerveld. Voor de twee te vervangen kunstgrasvelden bij SV Nieuwleusen is dit € 803.000,-. Verwachte investeringskosten op basis van verricht onderzoek (inclusief btw en te verwachten rijksbijdrage op basis van de Regeling SPUK sport) zijn: € 707.000,-. Hiernaast is echter sprake van structureel hogere onderhoudskosten van € 4.000,- per jaar voor de twee te vervangen velden. Per saldo: restantkrediet beschikbaar van € 96.000,-, maar structureel hogere onderhoudskosten van € 4.000,- per jaar.

b. omzetting natuurgrasveld in kunstgrasveld in kern Nieuwleusen

Deze is niet in de meerjarenbegroting voorzien. Verwachte extra investeringskosten zijn € 454.000,-, maar structureel lagere onderhoudskosten van € 7.000,- per jaar.

Per saldo (a. en b.): tekort op beschikbaar krediet van € 358.000,-, maar structureel lagere onderhoudskosten van € 3.000,- per jaar.

c. verplaatsing kunstgrasveld bij VV Lemelerveld in plaats van vervanging

In de meerjarenbegroting is voor de vervanging van dit kunstgrasveld rekening gehouden met een investering van € 401.000,-. De verwachte investeringskosten voor verplaatsing zijn € 615.000,-.

derhalve een tekort van € 214.000,- en structureel hogere onderhoudskosten van € 2.000,- per jaar voor het te verplaatsen kunstgrasveld.

Per saldo (a. t/m c.): tekort op beschikbaar krediet van € 572.000,- en structureel lagere onderhoudskosten van € 1.000,- per jaar. Kortom: tekort op beschikbaar krediet van € 572.000,- (excl. toe te rekenen apparaatskosten).

Communicatie:

Met de betrokken sportverenigingen heeft overleg plaatsgevonden, waarbij de betrokken voetbalverenigingen actief betrokken zijn bij het onderzoek naar capaciteit en behoefte en de te maken keuze m.b.t. vervanging kunstgrasvelden voor voetbal. Ook is het voorstel tot omzetting van een natuurgrasveld in een kunstgrasveld en de voorwaarden over het gezamenlijke gebruik door USV en SV Nieuwleusen besproken met de verenigingen. Hiernaast is het bestuur van VV Lemelerveld geïnformeerd over het voorstel tot verplaatsing kunstgrasveld in de kern Lemelerveld en zal op een later moment met het bestuur van VV Lemelerveld worden besproken. De betreffende verenigingen informeren wij over uw besluitvorming en het vervolgtraject.

Vervolg:

Op basis van uw besluitvorming bereiden wij samen met de betrokken voetbalverenigingen de aanbesteding van de eerste kunstgrasvelden voor zodat deze in 2023 tijdig vervangen kunnen worden, inclusief eventuele verdere uit te voeren besluiten.

Bijlagen:

- Notitie kunstgrasvelden, inclusief rapport PLANN ingenieurs capaciteit en behoefte sportvelden voetbalverenigingen kernen Nieuwleusen, Dalfsen en Lemelerveld;
- Kostencalculatie PLANN ingenieurs over mogelijke verplaatsing kunstgrasveld bij VV Lemelerveld.
- Begrotingswijziging vervanging kunstgrasvelden.

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris /algemeen directeur,
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 september 2022, nummer 1482;

overwegende de onduidelijkheid over wanneer verwachte Europese besluitvorming over mogelijk verbod op toepassing van microplastics bij kunstgrasvelden plaatsvindt;

gelet op de gemeentelijk duurzaamheidsambitie tot het terugdringen en hergebruik van afval;

gezien dat de kunstgrasvelden bij SV Nieuwleusen en VV Lemelerveld medio 2023 afgekeurd zijn;

gelet op verricht onderzoek door PLANN ingenieurs waaruit blijkt dat vervanging van de betreffende kunstgrasvelden noodzakelijk is en dit ook geldt voor de aanbevolen omzetting van een natuurgrasveld in een kunstgrasveld in de kern Nieuwleusen;

gelet op het belang van te stellen voorwaarden aan gezamenlijk gebruik door USV en SV Nieuwleusen bij omzetting natuurgrasveld in kunstgrasveld;

gelet op de gevoerde gesprekken met betrokken voetbalverenigingen over de te maken keuze bij de te vervangen kunstgrasvelden en de ontwikkelingen zijn in de ontwikkeling van non infill en natuurlijke infill;

gelet op eerdere opmerkingen vanuit uw raad over locatie kunstgrasveld in de kern Lemelerveld, waarbij de huidige locatie van het kunstgrasveld niet belemmerend mag zijn:

b e s l u i t :

1. burgemeester en wethouders opdracht te geven de kunstgrasvelden bij SV Nieuwleusen en VV Lemelerveld te vervangen;
2. burgemeester en wethouders opdracht te geven in Nieuwleusen een natuurgrasveld om te zetten in een kunstgrasveld en de voorwaarden over het gezamenlijke gebruik door USV en SV Nieuwleusen in een overeenkomst vast te leggen;
3. burgemeester en wethouders opdracht te geven het kunstgrasveld bij VV Lemelerveld te verplaatsen naar veld 2, waarbij het huidige kunstgrasveld in 2024 wordt omgebouwd naar natuurgrasveld;
4. te kiezen voor kunstgrasvelden met natuurlijke infill met kurk+ en bij vervanging van kunstgrasvelden in de toekomst af te zien van de toepassing van microplastics als infill;
5. Voor de realisatie van de vervanging van de kunstgrasvelden, inclusief omzetting natuurgrasveld in een kunstgrasveld in de kern Nieuwleusen en verplaatsing kunstgrasveld bij VV Lemelerveld een extra krediet beschikbaar te stellen van € 629.000; zie begrotingswijziging 003/2023;
6. Een bestemmingsreserve kapitaallasten Vervanging kunstgrasvelden te vormen ad€ 1.994.000;
7. De reserve te voeden door een bijdrage van € 1.994.000 vanuit de algemene reserve vrij besteedbaar;
8. De jaarlijkse kapitaallast van € 199.400 te onttrekken aan de bestemmingsreserve (10 jaar van € 1.994.000);
9. Af te wijken van de financiële verordening art. 9.2. in verband met de te vormen bestemmingsreserve in relatie met de afschrijvingstermijn. Ook af te wijken van de financiële verordening door de afschrijvingstermijn van de toplaag op 10 jaar te stellen.

10. De financiële consequenties voor het aanvullende krediet van € 629.000 en de meerjarige effecten te verwerken in de reguliere P&C Cyclus.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 24 oktober 2022.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
drs. J. Leegwater